

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

CAVR har avslutat sitt arbete

Mottagnings-, sannings- och försoningskommissionen i Östtimor lämnade efter tre och ett halvt års arbete den 31 oktober högtidligt över sin slutrapport till president Gusmão. Kommissionen har haft ett UNTAET-uppdrag förankrat i Östtimors lagar.

Kommissionen (Commission for Reception, Truth and Reconciliation in Timor-Leste - CAVR) har verkat i byar och städer i hela landet för att dokumentera sanningen om alla brott mot de mänskliga rättigheterna mellan 1974 och 1999 begångna av alla sidor och för att främja försoning på bynivån. Idéen till CAVR uppstog redan 2000 hos CNRT (National Council of Timorese Resistance).

Rapporten är resultatet av en process officiellt föreskriven av staten. I Östtimor har man till skillnad från vissa andra länder, som har haft liknande kommissioner, valt att fastställa ansvaret för både allvarliga och mindre allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna och att visa de oerhörda skador individer och samhället åsamkas, när makten åtnjuter straffrihet.

I sitt tal vid överlämnandet sade kommissionens ordförande Aniceto Guterres: "Vårt uppdrag har varit att fastställa ansvaret för att fördjupa och stärka utsikterna för fred, demokrati, laglydnad och mänskliga rättigheter i vårt nya land. ... vårt uppdrag grundades inte på hämnd ... CAVR fokuserar på det förgångna för framtidens sak ..."

Tusentals östtimoreser runt hela Östtimor har avgett personliga vittnesmål inför CAVR.

Guterres sade också: "Resultatet är inte perfekt och det översteg CAVR:s förmåga att undersöka varje fall eller att fastställa den slutgiltiga sanningen i alla frågor. ... rapporten ger ... de stora dragen av vad som hände under de 25 åren ..."

Rapportens titel är, i motsats till rapportens längd, kort: *Chega!* Det är portugisiska och betyder ungefär "inte mer, stopp, nog" och fångar rapportens budskap.

I början koncentrerade sig kommissionen på att hjälpa flyktingar och lösa mängder av små konflikter i byarna för att alla skulle kunna bygga det nya landet tillsammans. Då och under insamlingen av vittnesmålen syntes och hördes CAVR över hela landet, men under det senaste året har den legat lågt. Kommissionen har dock inte sovit, utan fullgjort sin andra uppgift, att skriva rapporten.

Guterres avslutade med ett tack till alla för deras aktiva medverkan och fulla stöd inklusive de ekonomiska bidragen från en lång rad länder bland andra Sverige.

I sitt tal påminde president Gusmão om att studier av orosåren 1974 och 1975 ledde till en politisk kursändring från konfrontation till närhet, vilket ledde till den nationella samlingen 1984 och till CNRM 1986, som sedan 1988 döptes om till CNRT.

Presidenten kommer att överlämna rapporten till parlamentet den 28 november, då den samtidigt offentliggörs. Den blir då tillgänglig på kommissionens webbplats <http://www.cavr-timorleste.org/>. Rapportens innehåll är tills dess hemligt. Rapporten omfattar omkring 2.000 sidor och kommer att publiceras på portugisiska, engelska och indonesiska samt till delar på

tetum, det största av de lokala språken i Östtimor. CAVR har också utarbetat en liten broschyr som döpts till "populärversionen".

I och med överlämnandet av rapporten har CAVR

fullgjort sitt uppdrag och det återstår bara avslutande administrativa göromål innan presidenten formellt upplöser kommissionen.

Tommy Pollák